

КОГАТО ВСИЧКИ РЪКОВОДИТЕЛИ СТАНАХА МЕНИДЖЪРИ (наблюдения върху значението и употребата на лексемата мениджър в българския език)

Диана К. Иванова
Софийски университет „Св. Климент Охридски“
ivanovadk@abv.bg

Резюме: Обект на изследване в доклада е неологизмът мениджър. Чрез съпоставката му с по-рано навлезлия в българския език субстантив менажър се изясняват причините за объркването и неправилната им замяна. Уточняват се съдържанието и обхватът на понятието мениджър като се проследяват редица лексикографски източници и Националната класификация на професиите и длъжностите. Информацията относно употребата му дават също така обявите за работа, които разкриват различни езикови аспекти от битуването на субстантива в българския език и спомагат да се прецени до каква степен е уместна фреквентната му употреба.

Ключови думи: мениджър, менажър, ръководител, длъжност

1. Увод

Неологизмите не само отразяват динамиката във всеки език, но винаги повдигат много въпроси, чието решение често не е еднозначно. Въпросите варират от източниците и начина на навлизането им, през семантиката, уместността на употребата, възможността да бъдат заменени с родни думи и нуждата от оставането им в езика.

Още по-сложно е, когато не говорим за спорадично навлизане на отделни неологизми, а за мощно нахлуване, обхващащо почти всички сфери от живота, не само в областите с активно развитие и поява на нови реалии. Става практически невъзможно не само търсенето на домашни еквиваленти, които адекватно и в пълнота да отразяват обхвата и съдържанието на отделната чужда лексема, но дори проследяването на всички навлизащи в езика единици.

Глобализацията на днешния свят намира силно отражение в езика. Функционирането на международни компании с дъщерни фирми, клонове и производствени звена в различни страни изисква безпроблемен комуникационен процес с ясна, еднозначна лексикално-терминологична база. Без съмнение универсалният език източник на нова лексика е английският. Често английската лексема осигурява и икономичност на изказа, доколкото на български език се използва многословно словосъчетание. Това обяснява защо нерядко се предпочита използването на английски чуждици в българския език. Чуждицата, особено когато назовава нови реалии, е кодът, който (следва да) е разбираем за общността, ползваща тези реалии (фирма, нейните служители, партньори, конкуренти; специалистите в дадената област и т.н).

Целта на доклада е да се разгледа и анализира неологизмът *мениджър* (приемаме термина неологизъм, защото съществена част от проблемите, свързани с лексемата мениджър, произтичат от употребата ѝ като нова дума в българския език, макар признакът новост към настоящия момент да е силно избледнял), да се установят обхватът и съдържанието му според лексикографските източници, където е зафиксиран. Ще бъде идентифицирано мястото на длъжността *мениджър* според НКПД 2011. Ценна информация ще предоставят обявите за работа, защото отразяват актуалните употреби и контексти, в които битува мениджърът като икономическо явление и езиков факт. Ще бъде обърнато внимание и на словообразователната му адаптация. В заключение ще бъде направен извод доколко адекватна и оправдана е употребата на лексемата мениджър в българския език.

Използваните лексикографски източници са лингвистични речници – едноезични/българоезични (тълковни, на чуждите думи, на новите думи) и двуезични (английско-български), с различен обем, издавани от началото на 80-те години на ХХ-ти век до момента.

2. Произход и съдържание на субстантива *мѐниджър*

Субстантивът *мѐниджър* се среща обичайно в икономическата сфера и неговата фреквентна употреба се забелязва след 1989 г. Освен въпросите доколко е оправдана употребата на *мѐниджър* в българския език (както от гледна точка на чуждостта ѝ, така и с оглед превръщането ѝ в универсален еквивалент за ръководен служител без значение от управленското равнище, сфера на действие и отговорности), лексемата се смесва с друг субстантив, навлязъл и употребяван в българския език преди 1989 г.: *менажѐр* (с вариант *манажѐр*). Звуковата им подобност води до смесването и взаимната им замяна, вследствие на това и до погрешната им употреба.

Менажѐр (фр. *ménager*) се определя с първо генерализиращо значение „покровител, ръководител“ (СТРБЕ / STRBE 1995; РЧДБЕ / RCHDBE 1994; РЧДБЕ / RCHDBE 2002; УРЧДБЕ / URCHDBE 2000), и с конкретизиращи значения „лице, организиращо концерти, спектакли или спортни състезания и грижещо се за интересите/преуспяването на изпълнители, артисти и спортисти“ (РЧДБЕ / RCHDBE 1993; СТРБЕ / STRBE 1995; ТРФС / TRFS 1997; РЧДБЕ / RCHDBE 1994; РЧДБЕ / RCHDBE 2002; УРЧДБЕ / URCHDBE 2000; БТР / BTR 2004; БТР / BTR 2012) и „ръководител на професионален спортист или отбор, който се грижи за неговото преуспяване“ (РЧДБЕ / RCHDBE 2000; РБЕ / RBE 1998), респ. „организатор на работата или представленията на актьори, музикални изпълнители и под.“ (РЧДБЕ / RCHDBE 2000). Най-често в българския език *менажѐр* се използва с конкретизиращите си значения. В някои речници като синоними са посочват *мениджър* (РЧДБЕ / RCHDBE 2000; МРЧДБЕ / MRCHDBE 1999) и *импресарио* (РЧДБЕ / RCHDBE 2000). Единствено в РБЕ / RBE 1998 се посочва омонимно значение на лексемата *менажѐр* с квалификатор *рядко* „собственик на менажерия“. Цитираният синоним *мѐниджър*, както и генерализиращото значение на *менажѐр* са вероятно някои от следващите причини за смесването на двете лексеми.

По отношение на словообразователната адаптация само два от ползваните източници са фиксирани прилагателното *менажѐрски* (БТР / BTR 2004; БТР / BTR 2012).

Интересно е, че в РЧДБЕ / RCHDBE 1947 като самостоятелна заглавка е обособен субстантивът *менажѐрия*, а в речниковата статия се привежда глагол *менажѐрам* „държа с добро; умерено и умело вода“ (фр. *ménager* с нем. наставка *-ieren*)“. Производният глагол се среща и в някои от по-късните лексикографски източници (РЧДБЕ / RCHDBE 1982; РЧДБЕ / RCHDBE 1993; РЧДБЕ / RCHDBE 1994; РЧДБЕ / RCHDBE 2002; УРЧДБЕ / URCHDBE 2000) със значение „покровителствам, закрилям“ (в различните източници се привежда класификатор *рядко* или *остар.*). Само на едно място има квалификатор *нов.* към значение „изпълнявам функции на менажер (*импресарио*)“ (РЧДБЕ / RCHDBE 2000). Единични са случаите на производния девербатив *менажѐране* (РЧДБЕ / RCHDBE 1994; РЧДБЕ / RCHDBE 2002; УРЧДБЕ / URCHDBE 2000).

Английският субстантив *мѐниджър* „*manager*“ се свързва с произвеждащия глагол *manage*: „1. ръководя, управлявам, вода, въртя (търговия, домакинство); 2. гледам, надзиравам, държа под контрол; 3. работя/боравя/манипулирам с (инструмент, сечиво) [...]“ и значение „1. управител, директор, началник; ръководител; надзирател; уредник; администратор; 2. домакиня [...]“ (АБР / ABR 1988)⁷⁶.

Българоезичните речници⁷⁷ посочват следния обхват на семантиката на *мѐниджър* ‘ръководител на стопанско предприятие (респ. определена стопанска дейност), което взема решения и отговаря за организацията, планирането, контрола и управлението му‘. В някои от речниците субстантивът се посочва с квалификатор *спец.* (РЧДБЕ / RCHDBE 1994; РЧДБЕ / RCHDBE 2002; УРЧДБЕ / URCHDBE 2000) или *нов.* (РБЕ / RBE 1998; РЧДБЕ / RCHDBE 2000)⁷⁸.

Като икономически термин *мѐниджър* се оценява само в един речник (РЧДБЕ / RCHDBE 2000), а значението му е „специалист по мениджмънт“ (акцент се поставя върху професионалната специализация и компетентност на мениджъра, а не върху функциите и отговорностите на

⁷⁶ Не посочваме подробно всички значения заради тяхната ирелевантност към темата. Цитираме един от многото английско-български речници, защото обичайно се посочват аналогични значения.

⁷⁷ Цитираните към лексемата *менажѐр* речници.

⁷⁸ Мениджърът се дефинира като „специалист по управление на стопанска дейност“ и после като „ръководител, управител“. Във втория речник има още един квалиф. *нежел.*

длъжността му; в този смисъл за „преходна“ можем да смятаме дефиницията „лице, което се занимава с мениджмънт“⁷⁹). Обичайно колокации на разглежданата лексема не се съдържат в речниковата статия с изключение на два от ползваните речници (РНДБЕ / RNDBE 2010; БРБА / BRBA 2007) напр. *Генерален мениджър, Финансов мениджър, Бранд мениджър*, респ. *general manager, manager of finances, area manager*.

В рамките на речниковата статия се посочват производните *мениджърски, мениджърство* (БТР / BTR 2012). Само в един от речниците (РНДБЕ / RNDBE 2010) *мениджърски* е оформено в отделна статия, същото се отнася за *мениджмънтски* и *мениджърка*, неспоменати другаде.

В крайна сметка, макар английският *мениджър* и френският *менаждър* да съвпадат в значението си „ръководител, управител“, следва да правим разлика между тях, без възможност за взаимна замяна. В съответствие с лексикографските данни мениджърът е лице, ръководещо определена стопанска единица, имащо право да взема решения, да управлява, организира, планира и контролира дейността, процесите и ресурсите ѝ, като същевременно притежава необходимата специализация и компетентност за заемане на позицията.

С честа употреба е и още една чуждица: *мениджмънт* (англ. management) със значение „1. управление, ръководство на стопанска дейност; 2. ръководните лица на стопанската единица“. В два от речниците лексемата е дефинирана като „съвкупност от концепции и действия (респ. система от дейности) за планиране, организиране, ръководене и контролиране дейността на фирмата или предприятието с цел крайната печалба на съответната стопанска единица“ (РЧДБЕ / RCHDBE 2001; РНДБЕ / RNDBE 2010), като във втория източник се дават и фреквентните колокации, в които влиза лексемата.

3. Длъжността на мениджъра

Институционализирането на длъжността *мениджър* е видно най-вече от *Националната класификация на професиите и длъжностите* (НКПД 2011)⁸⁰, която се основава на *Международната стандартна класификация на професиите ISCO-08* (прилагана в законодателството на страните членки на ЕС). В НКПД единичните групи професии са агрегирани в групи, групите – в подкласове, а подкласовете в класове и всяка длъжност се класифицира само в една единична група професии. Длъжността е дефинирана като „съвкупност от функции и задачи, които едно лице изпълнява на работното си място, включително в качеството му на работодател или самонает“, а професията е „съвкупност от длъжности, чиито основни функции и задачи се характеризират с висока степен на сходство“.

Ще разгледаме първите три класа, в които са включени мениджърски длъжности. Клас „Ръководители“ (подклас „Законодатели, висши представители и изпълнителни директори“) съдържа само 1 позиция – *Регионален мениджър*. В този подклас са запазени позиции като *генерален директор, изпълнителен директор, ръководител, директор*. Ако приемем, че той съответства на висшия мениджмънт⁸¹, българският вариант на класификацията запазва традиционните наименования на стопанските ръководители на предприятия, фирми, финансови институции и т.н. с едно изключение – Регионалният мениджър в качеството му на лице, ръководещо и координиращо дейността на подчинените му мениджъри.

В BulNet 3.0⁸² към хиперонимното понятие *управител, администратор* (главен ръководител на обществена служба, институция, търговско или промишлено предприятие и т.н.) се посочва като хипоним *мениджър* (специалист по управлението, организацията на работата и стопанската дейност на бизнес организации, заемащ съответната отговорна длъжност в предприятие, фирма и др.),

⁷⁹ БТР / BTR 2004; БТР / BTR 2012.

⁸⁰ Актуализираната версия е в сила от 01.01.2021 г., но по отношение на мениджърските позиции няма изменения.

⁸¹ В зависимост от управленското равнище ръководителите (мениджърите, мениджмънтът) се делят на: висши (топ) мениджъри, мениджъри от средно ниво (средни мениджъри), низови (оперативни, линейни) мениджъри, а според управленските функции: маркетинг, финансови, производствени, административни мениджъри, мениджъри по персонала, връзки с обществеността и под.

⁸² <https://dcl.bas.bg/bulnet/>

както и хипонимите *изпълнителен директор, банков управител, банков мениджър, банков директор, районен мениджър*. Според изброените отговорности и функции на лицата в този подклас *мениджърът* и *директорът* следва да се приемат като съотносими и е въпрос на традиция и нормативна уредба кой от двата термина ще бъде възприет.

Доказателство за горното твърдение намираме и в подкласове „Административни ръководители и ръководители в търговски дружества“, „Ръководители в производството и специализираните услуги“ и „Ръководители в хотелиерството, търговията и други услуги“ съдържащи общо 25 мениджърски позиции. В три случая се посочват по два хипонима като синонимни варианти: *Директор/Мениджър човешки ресурси, Маркетинг мениджър/Директор маркетинг, Директор/Мениджър информационни технологии*, а в един случай кохипонимите са 3: *Ръководител/началник/мениджър отдел*. Това дава възможност при назначаване в договора и длъжностната характеристика на наетото лице да се предпочете традиционното или новото наименование. За сравнение в съответните класове на аналогичната словашка класификация (ŠKZ 2008) огромното мнозинство от всички ръководни позиции съдържат в скоби хипонима *manažér* „мениджър“ като кохипоним на *riadiaci pracovník* „ръководител“, освен единичните случаи, в които се употребява хипонимът *riaditeľ* „директор“.

В рамките на клас 2 „Специалисти“ откриваме 11 случая на употреба на *мениджър* в подгрупи „Специалисти по природни и технически науки“, „Стопански и административни специалисти“ и „Специалисти по информационни и комуникационни технологии“, като само в един случай се употребяват кохипоними: *Ръководител/мениджър качество*. В ŠKZ 2008 употребата на субстантива *мениджър* в клас „Специалисти“ е по-скоро изключение: *Специалист проекти (мениджър проекти)*. В останалите случаи използваният термин е *špecialista* „специалист“. Това напълно отговоря на задачите на специалистите, формулирани в класификацията, сред които не се включват (или поне не в цялост) типичните за ръководния персонал управление, планиране, целеполагане, организация, контрол на всички видове ресурси (човешки, финансови, материални, информационни). Тези мениджърски позиции би следвало (с цялата условност) да се отнесат към средния клас мениджъри (поне това указват обявите за работа).

В шест случая позицията съдържа лексемата *мениджър* по отношение на подклас 3 „Техници и приложни специалисти“. Отново за сравнение в ŠKZ 2008 мениджър изобщо не се споменава, използват се: *odborný pracovník* „специалист“, *supervizor* „супервайзър“, *webový technik* „техник на уебсайт“. В обявите за работа посочените позиции се съотнасят към оперативните мениджъри.

От така посочените данни може да се направи извод, че силно влияние върху националните класификации изиграват езиковият узус и степента на фреквентна употреба в съответната специализирана област, като по отношение на висшите ръководители се запазват традиционните названия, но се дава възможност и за употребата на чуждата лексема. В останалите случаи, най-вече под влияние на английския език и установилите се нови икономически процеси, функции, субекти и т.н., за които липсва автентичен български еквивалент, се предпочитат английските термини.

4. Мениджърските позиции в обявите за работа

Разглеждането на сайтове с обяви за работа⁸³ потвърждава наблюденията от предходната точка. Търсят се ръководители на всички управленски нива, като по-честа е употребата на англицизма *мениджър*, отколкото традиционните кохипоними.

Една немалка част от обявите за работа се публикуват на английски език, особено когато служителите се търсят от международна компания. В тези случаи *manager* присъства еднозначно.

Не са невъзможни случаите, в които наименованието на позицията се посочва в хибридна форма: *мениджър* е на български език, а предпоставеният модификатор е на английски език: *F&B Мениджър/FB Мениджър, Social Media Мениджър*. По този начин авторите на обявите избягват търсенето на подходящ еквивалент и спестяват място, като не посочват описателно многословно словосъчетание.

⁸³ www.jobs.bg, www.jobtiger.bg, www.zaplata.bg, www.bg.jobble.org

В останалите случаи, когато обявите се публикуват на български език и не в хибридни форми, могат да се обособят следните структурни варианти, показващи в семантично отношение разнообразна специализация на мениджърската позиция:

1. Словосъчетания, при които модификаторите са задпоставени спрямо основния субстантив мениджър:

1.1. Двусловни: *Мениджър клиенти, Мениджър експанзия, Мениджър пакетаж, Мениджър трафик, Мениджър на смяна, Мениджър по качеството*

1.2. Многословни: *Мениджър Бизнес операции, Мениджър на ИТ проекти, Мениджър производство твърди горива, Мениджър продажби лизинг, Мениджър счетоводство и счетоводни процеси, Мениджър наем и продажба на скеле, Мениджър техническа поддръжка, Мениджър спортен бар, Мениджър на производствена база*

В повечето случаи модификаторът е без кавички, въпреки че най-вероятно става въпрос за наименование на отдел, сектор, база и под. структурни единици във фирмата и би следвало като такова да е в кавички. Срещат се все пак примери, при които кавичките са поставени: *Мениджър „Маркетинг и продажби“, Мениджър „Търговски отдел“*.

В повечето случаи (както показват и ексцерпираните примери) се избягва употребата на предлози, което може да се обясни както с влияние от английския език, така и с желание за по-икономичен начин на изразяване – особено при позициите с по-тясна специализация; но и с неграмотност. Рядкост са примерите с предлози – обичайно *на*, но се среща и *по*.

2. Словосъчетания, при които модификаторите са предпоставени спрямо основния субстантив мениджър – това е по-многобройната група и при нея влиянието от английския език е очевидно:

2.1. Двусловни:

а) неизменяем предпоставен модификатор: *Маркетинг мениджър, Бранд мениджър, Фасилити мениджър, Риск мениджър, Хаускипинг мениджър*

При тези словосъчетания модификатор е транскрибирана форма на английската дума и така образуваното словосъчетание всъщност замества многословно словосъчетание, който би се употребило за описание на позицията. За хората, използващи постоянно английски език, подобно описание би могло да бъде и объркващо.

б) с модификатор прилагателно име: *Зонален мениджър, Районен мениджър*

2.2. Многословни:

а) с двусловен модификатор словосъчетание от същ. + прил.: *Продуктов маркетинг мениджър, Дигитален маркетинг мениджър*

б) с двусловен модификатор словосъчетание от същ. + неизменяем предпоставен определител: *Фронт офис мениджър*

в) с двусловен модификатор словосъчетание от прил. + аббревиатура: *ИТ проект мениджър*

3. Словосъчетания с предпоставени и задпоставени модификатори: *Акаунт мениджър „Корпоративни клиенти“, Търговски мениджър плодове, Продуктов мениджър климатизация, Производствен мениджър PVC врати и прозорци* и др.

При тази група предпоставеният модификатор може да бъде както прилагателно име, така и неизменяема лексема англицизъм във функцията на прилагателно име. Задпоставеният модификатор на свой ред може да варира от еднословен субстантивен вариант до словосъчетание с различна структура.

Вариантността на названията на отделните позиции, за която стана дума при НКПД 2011, се появява и в обявите за работа. Вариантите се класифицират според изброените структурни групи: *Бранд мениджър/Мениджър на марка, Мениджър на ИТ проекти/ИТ проект мениджър, Акаунт мениджър/Мениджър на сметки/Мениджър клиенти, Ивент мениджър/Събитиен мениджър/Мениджър на събития, Проект мениджър/Проджект мениджър, Офис мениджър/Мениджър на*

офис и под. При някои от вариантите модификаторът се представя от английския термин, респ. негов вече утвърден български еквивалент (*ивент – събитиен, проджект – проектен*).

Интересни са случаите, при които като допълнителни модификатори се използват адективни или субстантивни определители *старши, младши, помощник*, индикиращи ранг: *Старши мениджър стокова група, Офис асистент-мениджър, Младши заместник-мениджър филиал Г. Делчев, Помощник мениджър*

Бяха открити примери в обявите, при които (вероятно за повече яснота) позицията се представя едновременно със съответното словосъчетание мениджър + модификатор за специализацията му и български утвърден еквивалент: *Отговорник лукс обекти – фасилити мениджър; Технически сътрудник – Офис мениджър; Управител – мениджър мебелна фабрика.*

Последните примери потвърждават и още едно наблюдение. Разширената употреба на термина мениджър и вероятно желанието на тези, които го използват, да не се различават от узуса, да бъдат в крак с модата, са част от причините за неправилната/неуместната му употреба. От една страна става въпрос за случаите, когато традиционно в българския език се употребяват негови кохипоними (*напр. началник/директор на производствена база; началник склад; управител на спортен бар; управител/директор на мебелна фабрика*). От друга страна се явяват случаите, когато просто не става въпрос за управленска позиция (дори на оперативен мениджър) – *технически сътрудник* вместо *офис мениджър, отговорник техническа поддръжка, отговорник пакетаж* и под.

5. Заключение

Лексикографските данни, както и употребата на субстантива *мениджър* в практиката, които бяха представени в горното изложение, мотивират извода, че мениджър вече е широко използвана лексема, която постепенно е изгубила признака новост, намерила е своето място в речниковия запас на българския език, зафиксирана е лексикографски (както и нейните производни).

Употребата ѝ е институционализирана благодарение на НКПД 2011, приета със Заповед на министъра на труда и социалната политика. Извън институциите на изпълнителната власт сериозна подкрепа оказват и обществени инициативи като конкурса „Мениджър на годината“, организиран за представителите на висшия управленски елит от едноименното икономическо списание „Мениджър“.

По своето съдържание и обхват на семантиката си мениджър се явява кохипоним на традиционно използвани термини като ръководител, началник, директор. Доказателство за това е и едновременната (синонимната) употреба на мениджър и посочените лексеми в НКПД 2011, но и в обявите за работа, както и в различни специализирани и популярни публикации на икономическа тема.

Положителната роля на този субстантив в българския език може да бъде видяна в назоваването на нови реалии от икономическата област, за които няма еднословен и ясно дефиниран български еквивалент; осигуряването на икономичен, точен и декодируем за специалистите в областта начин на изразяване.

Като отрицателна страна може да се посочи нерядко безразборната, неуместна (когато може да се използва български еквивалент), но и неточна употреба.

Субстантивът мениджър и неговите производни имат своето място в българския език, но без, разбира се, да се забравя, че те следва да спомагат за обогатяването, а не за обедняването му.

Цитирана литература / References

- АБР 1988: Ранкова, М. и др. *Английско-български речник. М–З*. София: Наука и изкуство. (Rankova, M. i dr. *Angliysko-balgarski rechnik. M–Z*. Sofia: Nauka i izkustvo.)
- БРАБ 2007: *Бизнес речник английско-български*. София: Ernst Kett Sprachen. (*Biznes rechnik angliysko-balgarski*. Sofia: Ernst Kett Sprachen.)
- БТР 2004: Радева, В. *Български тълковен речник*. София: Хермес. (Radeva, V. *Balgarski talkoven rechnik*. Sofia: Hermes.)
- БТР 2012: Радева, В. *Български тълковен речник*. София: Изток–Запад (Radeva, V. *Balgarski talkoven rechnik*. Sofia: Iztok–Zapad)
- МРЧДБЕ 1999: Буров, Ст., П. Пехливанова. *Малък речник на чуждите думи в българския език*. В. Търново: Слово. (Burov, St., P. Pehlivanova. *Malak rechnik na chuzhdite dumi v balgarskiya ezik*. V. Tarnovo: Slovo)

- НКПД 2011: *Национална класификация на професиите и длъжностите*. София: Труд и право. (*Natsionalna klasifikatsiya na profesiite i dlazhnostite*. Sofia: Trud i pravo.)
- РБЕ 1998: *Речник на българския език. Т.9*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“. (*Rechnik na balgarskiya ezik. T.9*. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“.)
- РНДБЕ 2010: Пернишка, Е. и др. *Речник на новите думи в българския език*. София: Наука и изкуство. (Pernishka, E. et al. *Rechnik na novite dumi v balgarskiya ezik*. Sofia: Nauka i izkustvo.)
- РНДСБЕ 1999: Бонджолова, В., А. Петкова. *Речник на новите думи в съвременния български език*. В. Търново: Слово. (Bondzholova, V., A. Petkova. *Rechnik na novite dumi v savremenniya balgarski ezik*. V. Tarnovo: Slovo.)
- РЧДБЕ 1947: Младенов, Ст. *Речник на чуждите думи в българския език*. София: Век 22. (Mladenov, St. *Rechnik na chuzhdite dumi v balgarskiya ezik*. Sofia: Vek 22.)
- РЧДБЕ 1982: *Речник на чуждите думи в българския език*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“. (*Rechnik na chuzhdite dumi v balgarskiya ezik*. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“.)
- РЧДБЕ 1993: Филипова-Байрова, М. и др. *Речник на чуждите думи в българския език*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“. (Filipova-Bayrova, M. et al. *Rechnik na chuzhdite dumi v balgarskiya ezik*. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“.)
- РЧДБЕ 1994: Габеров, Ив. *Речник на чуждите думи в българския език*. София: Gaberoff. (Gaberov, Iv. *Rechnik na chuzhdite dumi v balgarskiya ezik*. Sofia: Gaberoff.)
- РЧДБЕ 2000: Милев, Ал. и др. *Речник в чуждите думи в българския език*. София: Наука и изкуство. (Milev, Al. et al. *Rechnik na chuzhdite dumi v balgarskiya ezik*. Sofia: Nauka i izkustvo.)
- РЧДБЕ 2001: Пашова, Г. и др. *Речник на чуждите думи в българския език*. София: Хермес. (Pashova, G. et al. *Rechnik na chuzhdite dumi v balgarskiya ezik*. Sofia: Hermes.)
- РЧДБЕ 2002: Габеров, Ив., Д. Стефанова. *Речник на чуждите думи в българския език*. София: Gaberoff. (Gaberov, Iv., D. Stefanova. *Rechnik na chuzhdite dumi v balgarskiya ezik*. Sofia: Gaberoff.)
- СТРБЕ 1995: Буров, Ст. и др. *Съвременен тълковен речник на българския език*. В. Търново: Елпис. (Burov, St. et al. *Savremenen talkoven rechnik na balgarskiya ezik*. V. Tarnovo: Elpis.)
- ТРФС 1997: Дечева, Д. *Тълковен речник с фразеологични съчетания*. София: Атлантис – Кл. (Decheva, D. *Talkoven rechnik s frazeologichni sacetaniya*. Sofia: Atlantis – Kl.)
- УРЧДБЕ 2000: Габеров, И. *Учебен речник на чуждите думи в българския език*. София: Gaberoff. (Gaberov, I. *Ucheben rechnik na chuzhdite dumi v balgarskiya ezik*. Sofia: Gaberoff.)
- ŠKZ 2008: *Štatistická klasifikácia zamestnaní SK ISCO-08*. < <http://jaspi.justice.gov.sk/jaspidd/vzory/011516Pr.pdf> > [21.01.2021]

WHEN ALL HEADS BECAME MANAGERS (observations on the meaning and usage of the manager lexeme in the Bulgarian language)

Diana K. Ivanova

Sofia University „St. Kliment Ohridski“

ivanovadk@abv.bg

Abstract. The object of study in this report is the manager neologism. Through its juxtaposition with the *ménager* substantive introduced earlier in the Bulgarian language, the reasons for the confusion and its incorrect replacement are clarified. The contents and scope of the manager notion are specified and a number of lexicographic sources and the National Classifier of Professions and Positions are traced. Information regarding its usage is also given by the job announcements which reveal different linguistic aspects from the existence of the substantive in the Bulgarian language and contribute to assessing the extent to which its frequent usage is appropriate.

Keywords: *manager, ménager, head, position*

Diana K. Ivanova
Sofia University „St. Kliment Ohridski“
15, Tsar Osvoboditel Blvd.
Sofia 1504
Bulgaria